

Pesti vasárnap — pestiek nélkül

Színfoltok a magyar Szent István napról

(Budapest, augusztus 20. Saját tudósítónktól.) Szent István napja van: Magyarország nagy vasárnapja. Az ólomszürke ég alatt megrekken a kánikula és mázsás teherrel nehezedik rá az olvadozó aszfaltra. A mozdulatlan levegőben renyhén imbolyognak a hatalmas lobogók. Budapest ünnepi díszet öltött magára... lezajlik a körmenet, a zenekarok harsogása elhallgat és lassan kiürülnek az uccák.

Nekiindulok a városnak. Hátha akad valaki, akivel egy szót lehetne váltani. Csupa idegen, soha nem látott arc. Külföldiek-vidékiek. Angol-francia-német szavak próbálnak életet vinni a nagy mozdulatlanságba. Autók suhannak nesztelenül az uccákon. Csupa idegen jelzés. Hatalmas, drága gépek. A legtöbbje német — némelyiken kis háromszögletű zászló, horogkereszttel. Pedig itt nem kell tartani inzultustól. Pest szereti az idegeneket és megbecsüli a vendégeket. A 80 Hitler-ifju a pestiek üdvözlésre emelt karjainak sorsala és lelkes Heil-kiáltások közt vonult végig a városon. Hiába, Pest, — Pest... ide érdemes eljönni az idegennek!

A Hitler-ifjak egyébként jól érzik magukat. Ünneplik és szeretik őket. — Mussolini ballillái csoportosan, nevetgélve, hangosan, vidáman jártak be a várost. Ezek keményebbek. Más ahogy a karjukat is emelik. A ballillák karja valahogy felrepült, mintha integettek volna, az ő köszöntésük üdvözlés volt. De azért ők is kedvesek.

Ceylon a mienk!

Egy cserkészismerősöm két fekete bajtársával jön szembe velem. Ceyloniak. Csokoládébarna fiúk és villogó fogakkal nevetgélnek. Bemutatkozunk egymásnak. A nevüket sajnos nem értettem meg. Cserkészüdvözléssel köszöntenek, aztán kezetrázunk.

— Szervusz! — mondja az egyik nevetve.
— Szervusz!

Keréketörjük az angol nyelvet és magyarázunk egymásnak. Mikor megmondom, hogy újságíró vagyok, kollégialisan rázzák megint a kezemet. Kiderül, hogy ők is azok. Kissé nehezen indul a beszélgetés, látszik rajtuk, hogy várják az intervjut, de mit kérdezzek tőlük, amiről nem faggatták ki őket a dzsembori hölgylátogatói?

Az egyik 26 éves és máris iskolaigazgató Colombóban. A másik assessor, városi tanácsban. Szinghalezek mind a ketten. — Lassan megindul a beszélgetés. Ceylonról beszélnek, a csodák szigetéről. Megkérdezem tőlük, hogy a bennszülöttek milyen szerepet visznek a közigazgatási és társadalmi életben. A szemük összevillan és az egyik, az assessor arcáról eltűnik a mosoly:

— A hollandok kétszáz, az angolok száz éve jöttek Ceylonba. Mi kétezer — és itt megnyomja a szót — kétezer éve lakunk ott. Ceylon a mienk! — Aztán megint elmosolyodik. — A tisztviselők tulnyomó része szinghalez... minden szinghalez... a britek csak ellenőrznek és üzleteket kötnek.

— És Gandhi? Van valamilyen hatása Ceylonra?

— Gandhi? Nem! Az csak Indiában él! Indiának semmi köze nincs Ceylonhoz! Az egészen más!

— A páriák felszabadítására irányuló törekvés nem váltott ki Ceylonban szociális mozgalmat?

— Nem! Mi kétezer éve élünk így!

A Keleti Újság egy ceyloni ajkán.

Megkérdezem, hogy hallott-e Richard Voss ceyloni regényéről a Szent Gyüleletről.

Tagadóan rázza a fejét. Nem is csudálom, mert az angolelleses háborus regényt aligha fordították le Londonban. A regény hősnője jut eszembe. Rodiga volt, a legmegvetettebb kaszt tagja.

— Igaz, hogy vannak Rodigák?

Megütközve néznek rám és megkérdeznék, hogy honnan hallottam róluk. Mondom, hogy Voss foglalkozik velük a könyvében. Egészen fagyosan válaszol az assessor:

— Vannak... azok tisztátlanok!

— És tényleg olyan szépek a lányok?

— Szépek!

Látom, hogy nem szívesen beszélnek erről a témáról, hát megkérdem tőlük, hogy mit tudtak Magyarországról mielőtt idejöttek. Hangosan nevet mind a kettő.

— Pontosan annyit, amennyit a magyarok Ceylonról! Európában van, a fővárosa Budapest, mely a Duna mindkét partján fekszik és nagyon szép. Körülötte nagy pusztaság van, ahol állatokat tenyésztenek! — De most már tudunk mindent — teszi hozzá. Majd otthon tartunk előadásokat és irunk is Magyarországról.

— És a dzsembori? Meg voltak elégedve?

— Oh! Rendkívül! Nagyon szép volt és jó! Csak a paprika!

Nevetnek és mutatják az ajkukat, hogy összeégette őket.

Megkérdezik, hogy hova irok róluk. Mikor mondom, hogy a *Keleti Újságba*, próbálják utánnam mondani. Persze nem sikerül és ezen nagyon mulatnak. Megint kezet rázunk és biztosítjuk egymást kölcsönös barátságunkról.

— Szervusz! Szervusz! — kiabálják nevetve utánnam, aztán elnyel bennünket az izzó pesti ucca.

Azóta világváros lett Pestből.

Kiballagok a korzóra, hátha ott akad ismerős. A kávéházakban is csupa idegen üldögél. Az egyik asztalnál egy erdélyi atyámfiát pillantom meg. Nagy örömmel üdvözljük egy-

mást. Feljött Szentistvánra egy kicsit körülnézni. Az impériumváltozás óta nem járt idefent. Meg van illetődve. Azóta világváros lett Pestből. Beszélgetünk az otthoniakról — panaszkodunk egymásnak. Lassan alkonyodik és a budai oldalon kigyulnak a reflektorok. A Halászbástya kristálycsipkái csillogva tűnnek fel a sötét égbolton. Szent István hatalmas lovas-szobra gigászián feketélik a Mátyás-templom tündértornya előtt. A Citadella fényárban uszó falai alatt Szent Gellért szobra válik ki hófehéren a hegy masszív sötétjéből.

Lassan özönlenni kezd a tömeg a Dunaparttra, pedig csak órák múlva kezdődik meg a tűzijáték. Megtelnek a kávéházak és a széles korzón összezsúfolva hullámszik az ember-tömeg. Néhány vadonatúj egyenruha keveredik el a tömeg ezerféle színében. Hadnagyok. Ma avatták őket a Ludovikán.

Bábeli nyelvzavar.

A Duna felől enyhe szél mozdítja meg a levegőt és suhogtatja az asszonyok szoknyáit. Erdélyi atyámfia szótlanul bámul a budai partra. Ki tudja min gondolkozik. Körülötünk zsi bonganak az emberek. Bábeli a nyelvzavar és nehéz parfümfelhők usznak az asszonyok után. Végre feltűnik egy-két ismerős arc is. A korzó örökös szeladonjai. Önkéntelenül elmosolyodok. Ugy sodródnak a tömegben, mintha ők volnának az idegenek.

A Gellért-hegyen kialusznak a reflektorok és hatalmas dörrenéssel szökik az ég felé az első rakéta, utánna a másik, harmadik, századik. Az ég izzó fényesóvaktól piroslik. Ember ember hátán szorong és bámulja a pompás színjátékot. — Budapest ünnepli vendégeit — aztán elcsitul minden és a pestiek hétköznapjába bukik a pestiek nélküli pesti vasárnap...

Zathureczky Gyula.